

Sygn. akt II Ca 881/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
----------------	--------------------------

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Tryb.

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w K.

przeciwko W. C.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 26 sierpnia 2016 roku, sygn. akt I C 388/16

oddala apelację.

Sygn. akt II Ca 881/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2016 roku, wydanym w sprawie I C 388/16, Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. oddalił powództwo (...) z siedzibą w K. przeciwko W. C. o zapłatę.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 26 lutego 2009 roku pozwana W. C. zawarła umowę pożyczki gotówkowej nr (...) z (...) S.A. we W. (obecnie (...) S.A. we W.).

W dniu 18 marca 2010 roku (...) S.A. we W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko W. C..

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2010 roku, w sprawie z wniosku (...) S.A. we W. z udziałem W. C., o nadanie klauzuli wykonalności sygn. akt I Co 2066/10 – Sąd Rejonowy w Tomaszowie Maz. nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu w dniu 18 marca 2010 roku przez (...) S.A. we W. z tytułu zobowiązań wynikających z umowy pożyczki nr (...) z dnia 26 lutego 2009 roku.

Z wniosku wierzyciela (...) S.A. we W. prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Maz. – Aleksandrę Błasiak-Dzereń przeciwko W. C. postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 125/11, które postanowieniem z dnia 19 marca 2014 roku zostało umorzono wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.

W dniu 19 grudnia 2014 roku (...) S.A. we W. dokonał cesji przedmiotowej wierzytelności na rzecz (...) z siedzibą w K.. Przedmiotem tej cesji była wierzytelność (...) S.A. we W. względem pozwanej, o czym zawiadomił dłużniczkę i wezwał ją do zapłaty.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ dochodzone roszczenie było przedawnione.

Motywuując powyższe wskazał, że zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Na skutek przelewu wierzytelność cedenta (dotychczasowego wierzyciela) przechodzi na cesjonariusza (nabywcę wierzytelności) w takim stanie, w jakim dotychczas istniała. Zasadniczo cesja nie wpływa na kształt wierzytelności, zmienia się jedynie podmiot uprawniony do żądania świadczenia. Na podstawie art. 513 § 1 k.c. dłużnik cedowanej wierzytelności może przedstawić cesjonariuszowi wszystkie zarzuty, jakie powstały na jego rzecz wobec kolejnych wierzycieli.

Z kolei art. 117 § 1 k.c. stanowi, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Stosownie do art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się z zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne. art. 118 k.c., który wskazuje, że jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziewięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. W myśl art. 120 § 1 zd. 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

W ocenie Sądu Rejonowego na gruncie niniejszej sprawy nie było wątpliwości, iż roszczenie strony powodowej wynikające z umowy o kredyt zawartej przez pozwaną z (...)S.A. z siedzibą we W. należało zakwalifikować jako roszczenie związane z prowadzeniem przez bank działalności gospodarczej, w związku z czym ulegało ono przedawnieniu po upływie trzech lat od dnia jego wymagalności.

Zgodnie z art. 123 § 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się:

1. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub I zabezpieczenia roszczenia;
2. przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;
3. przez wszczęcie mediacji.

Po każdym przerwaniu biegu przedawnienia biegnie ono na nowo zgodnie z art. 124 § 1 k.c. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone – art. 124 § 2 k.c.

Przenosząc powyższe na grunt ustalonego w sprawie stanu faktycznego Sąd I instancji wskazał, że roszczenie strony powodowej przysługujące przeciwko pozwanej z tytułu umowy pożyczki z dnia 26 lutego 2009 roku stało się wymagalne na skutek wypowiedzenia umowy przez bank. Pełnomocnik powoda z pozwie wskazał, że nastąpiło to w dniu 26 lutego 2010 roku. Mając na uwadze, że w dniu 18 marca 2010 roku (...) S.A. we W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny przeciwko pozwanej, Sąd I instancji uznał i powyższe twierdzenia za wiarygodne w świetle okoliczności sprawy. Tym samym, od tej daty kiedy roszczenie stało się wymagalne tj. od 26 lutego 2010 roku zaczął biec termin przedawnienia roszczenia.

W trakcie biegu terminu przedawnienia doszło do jego przerwania, kiedy to pierwotny wierzyciel (...)S.A. z siedzibą we W. wystąpił do Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. o nadanie klauzuli wykonalności na wystawiony przez (...) S.A. z siedzibą we W. w dniu 18 marca 2010 roku bankowy tytuł egzekucyjny.

Postępowanie klauzulowe zostało zakończone wydaniem przez tenże Sąd w sprawie I Co 2066/10 postanowienia o nadaniu na przedmiotowy bankowy tytuł egzekucyjny klauzuli wykonalności w dniu 25 czerwca 2010 roku.

Od tego dnia zgodnie z art. 124 § 2 k.c. bieg przedawnienia rozpoczął swój bieg na nowo. W ocenie Sądu Rejonowego złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerywa bieg i przedawnienia stwierdzonego tym tytułem (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03, OSNC 2005/4/5 i wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2014 roku, II CK 276/04, z dnia 22 stycznia 2008 roku, V CSK 386/07, z dnia 4 października 2012 roku, I CSK 90/12, z dnia 23 listopada 2011 roku, IV CSK 156/11, OSNC – ZD 2013/1/7 oraz z dnia 12 stycznia 2012 roku, II CSK 203/11, OSP 2014/6/60). Ponadto od dnia wydania postanowienia o nadanie klauzuli wykonalności, a nie od jego uprawomocnienia termin przedawnienia biegnie na nowo.

Następnie bieg terminu przedawnienia zostaje ponownie przerwany poprzez złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Przez czas trwania tegoż postępowania termin przedawnienia nie biegnie, rozpoczynając swój bieg od daty uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu egzekucji.

W niniejszej sprawie zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne na podstawie wystawionego bankowego tytułu egzekucyjnego, opatrzonego sądową klauzulą wykonalności postanowieniem 25 czerwca 2010 roku, sygn. akt I Co 2066/10 przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w Tomaszowie Maz. Aleksandrą Błasiak-Dżereń, które było prowadzone pod sygn. akt Km 125/11. Postępowanie to zostało umorzone postanowieniem Komornika z dnia 19 marca 2014 roku na podstawie art. 824 § 1 pkt 3 k.p.c.

Sąd Rejonowy nie podzielił stanowiska strony powodowej, że w sprawie doszło do skutecznego przerwania biegu przedawnienia, albowiem przerwy biegu terminu przedawnienia występujące na skutek działań podejmowanych przez poprzedniego wierzyciela, nie mogą odnieść skutku do powoda.

Do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy identyczność wierzytelności, niezbędna jest identyczność osób, na rzecz których bądź przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania przedawnienia, została dokonana. choć art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. stanowi, że bieg terminu przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, to jednak nie może być to czynność przedsięwzięta przez kogokolwiek i przeciwko komukolwiek, ale podjęta przez strony stosunku prawnego leżącego u podstaw przedawniającego się roszczenia. Z uwagi na to, iż przedawnienie jest instytucją prawa materialnego, z jego istoty wynika, że przerwanie jego biegu w przypadku określonego roszczenia następuje pomiędzy podmiotami materialnie zobowiązanymi lub uprawnionymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z 19 listopada 2014 roku, sygn. akt II CSK 196/14, LEX nr 1622306).

Z kolei w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie III CZ 29/16, Legalis nr 1469243, Sąd Najwyższy stwierdził, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

W świetle powyższego Sąd I instancji stwierdził, że roszczenie dochodzone przez powoda jest przedawnione, albowiem przerwy biegu przedawnienia roszczenia dokonane na skutek działania pierwotnego wierzyciela nie mogą odnieść skutku wobec powoda. Wierzytelność banku stała się wymagalna w dniu 26 lutego 2010 roku i uległa przedawnieniu z uwagi na upływ 3 lat, zaś pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 21 grudnia 2015 roku.

Z tych względów Sąd Rejonowy oddalił powództwo uznając podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia za w pełni uzasadniony, orzekając o kosztach zastępstwa procesowego na podstawie pkt 3 § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją pełnomocnik strony powodowej. Apelujący zarzucił wyrokowi naruszenie prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie:

1) art. 509 § 2 k.c. w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, że nabywcy wierzytelności nie przysługuje dobrodziejstwo w postaci przerwania biegu terminu przedawnienia w związku z dokonanymi przez poprzedniego wierzyciela czynnościami (złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu i nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu), co doprowadziło do oddalenia powództwa, podczas gdy na cesjonariusza przechodzą wraz z wierzytelnością wszelkie prawa z nim związane, wszelkie jej właściwości, przywileje i braki, a zatem również przywilej powoływania się na przerwę biegu terminu przedawnienia;

2) art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. i art. 124 § 2 k.c. poprzez błędne przyjęcie, że złożenie przez wierzyciela pierwotnego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na bankowy tytuł egzekucyjny i wydanie postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności nie stanowią czynności powodujących odpowiednio przerwanie biegu przedawnienia i rozpoczęcie tego biegu na nowo od dnia zakończenia postępowania w odniesieniu do cesjonariusza.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zasądzenie roszczenia od pozwanej na rzecz powoda zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu za I i II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Na wstępie należy wskazać, że stosownie do dyspozycji przepisu art. 505¹³ § 2 k.p.c. Sąd II instancji ograniczył uzasadnienie jedynie do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku zapadłego w postępowaniu odwoławczym z przytoczeniem przepisów prawa.

Dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne są wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia i Sąd Okręgowy przy rozpoznawaniu apelacji przyjął je za własne. Na aprobatę zasługują także rozważania prawne Sądu Rejonowego.

Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji, Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że dochodzone w niniejszej sprawie przez stronę powodową roszczenie jest przedawnione.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił, że do przerwania biegu przedawnienia dochodzi zarówno na skutek złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu, jak i na skutek wszczęcia postępowania egzekucyjnego na jego podstawie, jako że nie ma wątpliwości, iż czynności te należy uznać za czynności podjęte bezpośrednio w celu egzekwowania roszczeń w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03, Legalis Nr 61004 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 roku, IV CSK 156/11, Legalis Nr 45483, z dnia 12 stycznia 2012 roku, II CSK 203/11, Legalis Nr 480469, z dnia 17 grudnia 2004 roku, II CK 276/04, Legalis Nr 84407, z dnia 22 stycznia 2008 roku, V CSK 386/07, Legalis Nr 117745, z dnia 21 maja 2010 roku, II CSK 614/09, Legalis Nr 381542 oraz z dnia 4 października 2012 roku, I CSK 90/12, Legalis Nr 381542.).

Choć przerwanie biegu przedawnienia przez tego rodzaju czynności prowadzi do skutków ujętych w przepisie art. 124 § 1 i 2 k.c. i przedawnienie co do zasady biegnie na nowo z chwilą zakończenia postępowania klauzulowego lub egzekucyjnego, to jednak, zgodnie z obecnie ugruntowanym poglądem, zwrot wniosku bądź umorzenie postępowania egzekucyjnego niweczą skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 roku, III CZP 103/14, Legalis Nr 1182728 oraz wyroki Sądu

Najwyższego z dnia 10 października 2003 roku, II CK 113/02, Legalis Nr 62460, z dnia 23 stycznia 2007 roku, V CSK 386/07, Legalis Nr 117745 i z dnia 19 listopada 2014 roku, II CSK 196/14, Legalis Nr 1186869.

Zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przerwanie biegu przedawnienia następuje co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania. Jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, iż są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowym i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela. Skutki prawne postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie bankowego tytułu wykonawczego związane są więc tylko z podmiotami w nim uczestniczącymi na podstawie tego tytułu w granicach podmiotowych i przedmiotowych ukształtowanych treścią klauzuli wykonalności. Nie można również pominąć, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy niebędącemu bankiem miałyby służyć nie do egzekwowania, lecz do dochodzenia roszczenia. Nabywca wierzytelności nie będący bankiem nabywa wierzytelność w swej treści i przedmiocie tożsamą z wierzytelnością zbywającego banku, ale nie wchodzi w sytuację prawną zbywcy wywołaną przerwą biegu przedawnienia i rozpoczęciem biegu na nowo. Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem nie może się powoływać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem.

W uchwale z dnia 29 czerwca 2016 roku wydanej w sprawie III CZP 29/16, Legalis Nr 1469243, Sąd Najwyższy jednoznacznie stwierdził, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

Stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy z pewnością nie narusza zasady wynikającej z art. 513 § 1 k.c. Cesjonariusz uzyskuje bowiem w chwili przelewu wierzytelność w takim kształcie materialnoprawnym, w jakim przysługiwała ona cedentowi. Nie może jedynie korzystać z przysługujących cedentowi indywidualnych, wyjątkowych przywilejów dotyczących egzekucji wierzytelności ani z ich skutków (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2016 roku w sprawie III CZP 52/16, Legalis Nr 1507554).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że powód jako nabywca wierzytelności (cesjonariusz) nie może się powoływać na przerwę biegu terminu przedawnienia roszczenia wobec pozwanego z uwagi na złożenie przez poprzedniego wierzyciela czyli banku wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu i złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji. Czynności te przerwały bieg terminu przedawnienia jedynie wobec banku będącego wierzycielem wskazanym w bankowym tytule wykonawczym, a nie wobec nabywcy wierzytelności Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego, którego nie dotyczył bankowy tytuł wykonawczy ani wszczęte postępowanie egzekucyjne.

Zarzuty apelującego w omawianym zakresie są jedynie polemiką z argumentami orzecznictwa i nie mogą prowadzić do zmiany zaskarżonego wyroku.

W konsekwencji powyższego stwierdzić zatem należało, że trzyletni termin przedawnienia roszczenia wobec powoda – nabywcy wierzytelności rozpoczął bieg najpóźniej w dniu 18 marca 2010 roku (data wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przeciwko pozwanej) i nie został przerwany. Pozew został wniesiony w dniu 21 grudnia 2015 roku, kiedy upłynął już trzyletni termin przedawnienia roszczenia.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.